Εφημερίδα : «Η Βραδυνή»
Κριτική Θεάτρου : Μαρίκα Θωμαδάκη
«Θέατρο Μουσούρη»
David Auburn: «Proof»
Μετάφραση-Σκηνοθεσία : Κων/νος Αρβανιτάκης
Σκηνικά-κοστούμια : Ελένη Μανωλοπούλου
Φωτισμοί : Αλέκος Αναστασίου
Μουσική επιμέλεια : Κώστας Σουρβάνος
Ερμηνεύουν : Πέγκυ Τρικαλιώτη, Γιώργος Κέντρος, Γιώργος Καραμίχος, Φαίη Ξυλά.

Το «Proof» του David Auburn συνιστά μαθηματική ‘παρτιτούρα’ στην οποία η μαγεία της αναλυτικής και αποδεικτικής λογικής δεσπόζει τόσο ως θεματολογία των λεπτοτάτων εννοιών και υπαινιγμών εν σχέσει προς τη μαθηματική σκέψη, όσο και ως ενδιάθετη φιλοσοφία της υπό απόδειξιν υπαρκτικής ευδαιμονίας. Ωστόσο, η υπέροχη λογική αλληλουχία της οντικής αλυσίδας δομών, προϋποθέτει το πρόβλημα ως συγκρουσιακή κανονικότητα η οποία δημιουργεί περιβάλλον αρμονίας στη βάση μιας de jure λύσεως. Τα πρόσωπα του έργου συγκροτούν δομικές αυτοτελείς ολότητες συνδιαλεγόμενες διττώς, είτε ως μονάδες συγκεκριμένης εκφοράς ενός προσωπικού προβληματισμού, είτε ως διευρυμένες ‘ηθικοπλαστικώς’ οντότητες που απευθύνονται σε αφηρημένα σύνολα. Το θεωρητικό υπόβαθρο ενός εκάστου των δρώντων απηχεί την διαφορά δυναμικού μιας ανθρώπινης οντικής παρουσίας της οποίας το ισοδύναμο αναζητάται στην ισοτοπική διάσταση του συνόλου των δρώντων. Σύμφωνα με το ντετερμινιστικό μοντέλο, το πραξιακό διάγραμμα της σημειολογίας, δράστης της πλοκής αναδεικνύεται η νεαρή Κάθριν, πλήρως εγκατεστημένη σε ένα παράδοξο μεταξύ νηφαλιότητας και οξείας προβολής της διανοητικής εξάρσεως.

Τον ρόλο της Κάθριν ερμηνεύει έξοχα η Πέγκυ Τρικαλιώτη ανασύροντας από το εσωτερικό ‘σώμα’ της υποκριτικής της υποστάσεως την αδήριτη νομοτέλεια μιας αποδεικτικής διαδικασίας στο ‘εδώ και τώρα’, το οποίο αποκτά διαχρονία εξαιρετικά ευεργετική για τον θεατρικό χαρακτήρα. Πράγματι, η Κάθριν της κ. Τρικαλιώτη ανάγεται σε ουδετεροποιημένο ποιόν του ρόλου εντός του οποίου τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αποκτούν τις πλατειές δια-χρωματώσεις του καθόλου. Κατ’ αυτόν τον τρόπο, το ήθος που ερμηνεύει η κ. Τρικαλιώτη απλώνεται σε όντως ον μιας ανακυκλούμενης αλήθειας που συμβολοποιεί την μικρή, ευάλωτη στις ψυχολογίζουσες μεταπτώσεις, μαθηματικό του Auburn. Πιστεύω ότι στον ρόλο αυτό η κ. Τρικαλιώτη ανακαλύπτει ένα μυστικό πέρασμα στην βαθύτερη έννοια αυτού που συνηθίζουμε να ονομάζουμε ‘ενσάρκωση’. Συνεπής από την αρχή μέχρι το τέλος της παράστασης, η Πέγκυ Τρικαλιώτη αποδίδει με μαθηματικό μέτρο την ηρωίδα του

συγγραφέα δι-ερμηνεύοντας την προσήλωσή της υπό το πρίσμα ενός αβίαστου πάθους.

Παρτενέρ της ισάξιος ο Γιώργος Καραμίχος , στον ρόλο του Χαλ, δέχεται με σίγουρη αποφασιστικότητα τις προκλήσεις μέσα από την αντανάκλαση της ερμηνευτικής ενέργειας της κ. Τρικαλιώτη ανταποκρινόμενος, με άριστη σκηνική ενάργεια, στις απαιτήσεις των συνδιαλεκτικών αντιστίξεων. Ο κ. Καραμίχος φέρνει τον Χαλ σε απόσταση αναπνοής από το κοινό χαρίζοντάς του μια υποκριτική της αμεσότητας και της φορτισμένης συγκινησιακά ακρίβειας. Ο ηθοποιός δημιουργεί τον ρόλο του διαμέσου προς το δρώμενο του δράστη, που είναι η απόδειξη, και κατά συνέπεια, η λύση.

Εξάλλου, ως από μηχανής πατέρας-γεννήτορας, ο Γιώργος Κέντρος (Ρόμπερτ) εκφράζεται μέσω της φυσιολογίας του φασματικού σώματος, που λειτουργεί ως συμπαραστάτης του δράστη «Κάθριν». Ο κ. Κέντρος υιοθετεί μιαν επική εκφορά του φωνητικού και του σωματικού λόγου προκειμένου να αποδοθεί έτσι η χρονική και η α-χρονική απόκλιση. Αντίθετα, στον ρόλο της αδερφής της Κάθριν, Κλέρ, η Φαίη Ξυλά εκφράζεται σε καθημερινούς τόνους δια των οποίων αποκτά συγκεκριμένη σημασία η απόσταση ανάμεσα στο κοινωνικώς κανονικό και στο λογικώς ακανόνιστο : Η Κλέρ της κ. Ξυλά παίζει με το ‘καθωσπρέπει’ της κοινής λογικής η οποία, στο περιβάλλον της αναλυτικής αποδεικτικής σκέψεως, φαντάζει εκτός πλαισίων της ‘κοινής’ συνειδήσεως. Χωρίς να προσγειώνει, με κανένα τρόπο, η Φαίη Ξυλά, καλοζυγισμένη στον ρόλο της Κλέρ, αφήνει τον θεατή να βγάλει τα δικά του συμπεράσματα, ως αποτέλεσμα μιας τουλάχιστον λύσεως στα πολυδυναμικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ύπαρξη ως κοινωνικοποιημένο ‘εγώ’.

Η παράσταση του «Proof» στο Θέατρο Μουσούρη αποτελεί, κατά τη γνώμη μου, χαρακτηριστικό παράδειγμα επιτυχημένης σκηνοθετικής διευθετήσεως όλων των συστατικών που μετέχουν ενεργά στο σκηνικό παιχνίδι. Ο Κωνσταντίνος Αρβανιτάκης σκηνοθετεί σοφά αλλά και με ιδιαίτερο κέφι μία από τις καλύτερες παραστάσεις του φετινού χειμώνα. Ο κ. Αρβανιτάκης εκμεταλλεύεται στο έπακρο κάθε λεπτομέρεια των χαρακτήρων του έργου αποκομίζοντας από την σωστή τοποθέτηση των δρώντων ορισμένη ρυθμική αρμονία. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι ο σκηνοθέτης κατορθώνει να ‘διαβάσει’ και να ξεχωρίσει επακριβώς τις δομές επιφανείας του έργου σε απευθείας σύνδεση με τις βαθείες δομές τις πλοκής. Έτσι, από το συνταγματικό μοντέλο οδηγείται με άνεση στον παραδειγματικό άξονα ερμηνείας της αλήθειας και της νομοτέλειας του συστήματος δομών που στοιχειοθετούν τον μικρόκοσμο του «Proof» κατορθώνοντας να συνθέσει από το επιμέρους σημασιακό το καθόλου των σημαινομένων της μαθηματικής υποστάσεως του έργου του Auburn.

Αρωγός μεγάλης σπουδαιότητας η σκηνογραφία της Ελένης Μανωλοπούλου προκρίνει το απαραιτήτως αναγκαίο και λειτουργικό, ώστε

να ερμηνευθεί η θέση των προσώπων στη δράση και να διαφανεί η πορεία από το φως της μαθηματικής αποδείξεως στο φως της ανθρώπινης αλληλεγγύης. Το σκηνικό της κ. Μανωλοπούλου καταλαμβάνει το σπίτι όπως περίπου ο σκύλος στο πείραμα του Παυλόφ, διανθισμένο από την παρουσία ενός βαθιά ριζωμένου στη γη μονο-θαλλούς δέντρου. Τέλος, η μουσική επιμέλεια του Κώστα Σουρβάνου συνθέτει ένα εύγλωττο ολοκλήρωμα μουσικών φθόγγων που αποπνέουν μαθηματικά αξιώματα και 'πρώτους αριθμούς'…

Το «Proof» είναι εν τέλει μία παράσταση που πρέπει να την δουν οπωσδήποτε οι ευαίσθητοι άνθρωποι αλλά και, κατά κύριο λόγο, οι κοινοί θνητοί της κυνικής 'χρηματιστηριακής' και μη πραγματικότητας. Ίσως εκεί ανακαλύψουν οι τελευταίοι την αληθινή γοητεία των αριθμητικών συνειρμών.

Δημοσίευση: 27/2/2003